

SPELREGELS voor de totstandkoming van het toewijzingsvoorstel 2026 van TOP Opleidingsplaatsen

1. Inleiding

Dit document bevat de spelregels voor het door TOP Opleidingsplaatsen (hierna: TOP) te hanteren protocol voor het zorgvuldig en transparant tot stand brengen van het toewijzingsvoorstel voor 2026 voor de zorgopleidingen genoemd in bijlage 1.

Dit document is als volgt opgebouwd:

Paragraaf 1 Inleiding
Paragraaf 2 Spelregels en verantwoordelijkheden
Paragraaf 3 Aanvullende opmerkingen

Bijlage 1 Overzicht zorgopleidingen
Bijlage 2 VWS-checklist toewijzingsprotocol
Bijlage 3 Tijdpad toewijzingsproces 2026

2. Spelregels en verantwoordelijkheden

Voor de in bijlage 1 genoemde zorgopleidingen bepaalt de minister van VWS elk jaar de maximale instroom per opleiding die in aanmerking komt voor de beschikbaarheidsbijdrage of de subsidieregeling opleidingen in een jeugd ggz-instelling.

TOP is namens de betrokken veldpartijen verantwoordelijk voor het toewijzingsvoorstel per (groep) zorgopleiding(en). Het toewijzingsvoorstel heeft betrekking op de instroomplaatsen. TOP moet alle opleidende zorginstellingen die een samenwerking hebben met een aangewezen opleidingsinstelling bij de verdeling betrekken.

TOP stelt het toewijzingsvoorstel op volgens het toewijzingsprotocol, dat ter toetsing¹ aan VWS wordt voorgelegd. Zij betreft daarbij zo nodig andere relevante organisaties, zoals de beroeps-, brancheorganisaties en de opleidingsinstituten. Het toewijzingsvoorstel is een advies aan de Minister. De Minister dient zich er bij het vaststellen van het plan van te vergewissen dat het advies zorgvuldig tot stand is gekomen. Omdat TOP verklaart dat het toewijzingsvoorstel conform het toewijzingsprotocol tot stand is gekomen, mag de Minister ervan uitgaan dat bij de totstandkoming van het toewijzingsvoorstel consensus tussen de verschillende partijen is bereikt. Hiervoor is een adequate klachtenprocedure van belang.

Het toewijzingsprotocol voorziet tenminste in:

- een klachten- en geschillenprocedure²;
- een verdeelmechanisme met objectieve en toetsbare criteria en transparante procedures;
- beslisregels om overschrijding van de maximaal toegestane aantallen te voorkomen;
- een procedure en rekenregels als partijen samen geen overeenstemming bereiken;
- het verschaffen van inzicht in de wijze waarop wordt omgegaan met nieuwe zorginstellingen die een opleidingsplek willen aanbieden.

¹ Zie bijlage 2 voor de VWS-checklist toewijzingsprotocol.

² Klachten zijn denkbaar in onder meer de volgende situaties:

De opleidende zorginstelling is van mening dat het toewijzingsvoorstel op basis van onjuiste gegevens tot stand is gekomen;

De opleidende zorginstelling is van mening dat het toewijzingsvoorstel niet transparant en/of toetsbaar tot stand is gekomen;

De opleidende zorginstelling is van mening dat is afgeweken van het toewijzingsprotocol;

De opleidende zorginstelling voelt zich onzorgvuldig of onbehoorlijk bejegend.

Aandachtspunten

- TOP zorgt ervoor dat alle betrokkenen bij het toewijzingsproces - waaronder in ieder geval de individuele opleidende zorginstellingen - adequaat en tijdig worden geïnformeerd over alle voor hen van belang zijnde aspecten van het toewijzingsproces.
- De opleidende zorginstellingen moeten expliciet de gelegenheid krijgen om hun zienswijze op het concepttoewijzingsvoorstel in te dienen.
- TOP geeft in het toewijzingsprotocol de datum aan waarop de zienswijze uiterlijk moet zijn ingediend. Als opleidende zorginstellingen hier binnen de gestelde termijn geen gebruik van maken, mag TOP ervan uitgaan dat zij akkoord zijn met het concepttoewijzingsvoorstel.
- TOP moet de zienswijzen op het concepttoewijzingsvoorstel vóór vaststelling van het definitieve toewijzingsvoorstel hebben behandeld en verwerkt. In dat kader moet TOP aan de instellingen die een zienswijze op het concepttoewijzingsvoorstel hebben ingediend, voorafgaand aan de vaststelling, een inhoudelijke reactie op hun zienswijze geven.
- TOP legt het toewijzingsvoorstel conform het door VWS voorgeschreven format aan VWS voor, voorzien van een verklaring dat zij het voorstel conform haar toewijzingsprotocol heeft opgesteld.
- De verdeling is de basis voor de bekostiging van de opleidingsplaatsen per opleidende zorginstelling. Wijziging van het verdeelplan is in beginsel niet mogelijk.
- TOP moet het toewijzingsvoorstel kunnen motiveren. Zij zorgt voor een administratieve organisatie op grond waarvan zij op verzoek, bijvoorbeeld bij bezwaar- en beroepsprocedures, het toewijzingsvoorstel per toewijzing aan een individuele opleidende zorginstelling kan onderbouwen. In het protocol is vastgelegd dat TOP desgevraagd de relevante informatie aanlevert aan VWS.
- Het toewijzingsvoorstel is een advies aan de Minister ten behoeve van de toekenning van de beschikbaarheidsbijdrage voor instroomplaatsen per zorgaanbieder (hierna: de verdeling).
- Het verdeelplan 2026 wordt naar verwachting begin 2026 bekend gemaakt in het Staatsblad.
Tegen de verdeling die in het Staatsblad staat opgenomen staat bezwaar en beroep open in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Aanvullende opmerkingen

Regelgeving

Voor het toewijzingsvoorstel en de daaraan ten grondslag liggende spelregels moet rekening worden gehouden met de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg).

Wie komt in aanmerking voor (bekostiging van) een opleidingsplaats?

Voor bekostiging van opleidingsplaatsen komen in aanmerking: zorgaanbieders zoals bedoeld in artikel 1 onder c van de Wet Marktordening Gezondheidszorg of jeugd ggz-instellingen zoals bedoeld in de Subsidieregeling Opleidingen in een Jeugd ggz-instelling. Voor de opleidingsplaatsen voor het beroep gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut geldt verder de voorwaarde dat de zorgaanbieder (opleidende zorginstelling) die het praktijkgedeelte van de opleiding verzorgt een samenwerkingsovereenkomst dient te hebben met een door de minister aangewezen opleidingsinstelling in het kader van artikel 3 Wet BIG. Voor de opleidingsplaatsen van klinisch psychologen en klinisch neuropsychologen (artikel 14 Wet BIG) geldt dat de opleidende zorginstelling een erkenning dient te hebben van de Federatie Gezondheidszorgpsychologen en Psychotherapeuten (FGzPt). Voor de opleidingsplaatsen van verpleegkundig specialisten ggz geldt dat zij een erkenning dienen te hebben van de Vereniging Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN).

Tijdpad

In bijlage 3 staat het voorgeschreven tijdpad. De minister communiceert begin 2025 de spelregels. De voorlopige instroomaantallen worden voor 1 april aan TOP bekend gemaakt. De minister maakt de definitieve instroomaantallen uiterlijk in mei bekend. De minister ontvangt op uiterlijk 15 juli 2025 het toewijzingsvoorstel 2026 van TOP in het door VWS voorgeschreven format voorzien van de NZa-codering. Hierbij volstaat het om in het toewijzingsvoorstel alleen de toegewezen plaatsen op te nemen.

Publicatie

Op 30 januari 2024 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) uitspraak gedaan inzake het beroep van de Onderwijs- en Opleidingsregio (OOR) Leiden³, bestaande uit zeven ziekenhuizen, tegen het verdeelplan 2023. Het CBb heeft geoordeeld dat de minister niet bevoegd is om het verdeelplan vast te stellen, en heeft het verdeelplan op die formele grond herroepen.

De uitspraak van het CBb heeft tot gevolg dat er geen verdeelplan 2026 wordt vastgesteld door de minister. Het Verdeeloverzicht 2026 wordt (net als 2025) door de regering via een AMvB vastgesteld. Het Ministerie van VWS is bezig met het aanpassen van de regelgeving, waarbij de verdeling voor 2026 (voorheen: het verdeelplan) zal worden gepubliceerd in het Staatsblad. De insteek hierbij is dat de regie van de jaarlijkse verdeling bij VWS blijft en de NZa de toekenning van de beschikbaarheidsbijdrage kan baseren op die verdeling.

De verdeling voor 2026 wordt medio augustus 2025 bekend gemaakt, zodat de NZa de beschikbaarheidsbijdrage voor 2026 kan verlenen.

De verdeling zal naar verwachting begin 2026 in het Staatsblad worden gepubliceerd.

Voorwaarde voor opname in het toewijzingsvoorstel

Opleidende zorginstellingen die een opleidingsplaats willen in 2026 voor de opleidingen tot gezondheidszorgpsycholoog en psychotherapeut, dienen een samenwerkingsovereenkomst te hebben met een aangewezen opleidingsinstelling voor de periode waarvoor opleidingsmiddelen worden aangevraagd.

Uitgangspunten bij verdeling

Voor opleidingen waarbij er meer aanmeldingen zijn dan opleidingsplekken, gelden de volgende uitgangspunten bij de verdeling:

- de opleidingsplekken worden verdeeld per sector, rekening houdend met de vacaturegraad en de zorgvraag, gebruikmakend van cijfers van het Capaciteitsorgaan;
- onbeschikte opleidingsplekken worden niet meegeteld indien er in de verdeling rekening wordt gehouden met het historisch opleidingsvolume;
- bij het verdelen van opleidingsplekken borgt TOP dat er nieuwe opleidende zorginstellingen kunnen toetreden.
- Gestimuleerd wordt dat in samenwerkingsverbanden wordt opgeleid en de opleiding in meerdere sectoren en settingen ervaring kan opdoen. Hieraan neemt ten minste één instelling deel, die gespecialiseerde geïntegreerde GGZ (SGGZ- ambulante en klinische zorg) levert en beschikt over een geldig kwaliteitsstatuut, sectie III (Instellingen).

³ ECLI:NL:CBB:2024:4

Opsomming zorgopleidingen

- Opleiding tot gezondheidszorgpsycholoog
- Opleiding tot klinisch psycholoog
- Opleiding tot klinisch neuropsycholoog
- Opleiding tot psychotherapeut
- 3-jarige Opleiding tot verpleegkundig specialist geestelijke gezondheidszorg

VWS-checklist toewijzingsprotocol

		Ja	Nee
	<i>Algemeen</i>		
1	Juridisch houdbaar? Zie bij 5, 6, 10, 11 en 12 hieronder.		
2	Acceptabele administratieve lasten voor instellingen?		
	<i>Specifiek</i>		
3	Relevante organisaties betrokken in het proces (beroeps-organisaties, opleidingsinstituten, registratiecommissies e.d.)? ⁴		
4	Verdeelmechanisme met objectieve en toetsbare criteria?		
5	Transparante procedures met exacte expliciete deadlines?		
6	Gelegenheid tot hoor-, wederhoor en zienswijze?		
7	Beslisregels om overschrijding te voorkomen?		
8	Rekenregels als geen overeenstemming wordt bereikt?		
9	Aangegeven welke voorwaarden gelden voor praktijkopleidingsinstellingen (BIG art 3 en BIG art 14)?		
10	Volgende (aantoonbare) afstemmings- en overlegstappen in het proces?		
11	Tijdsplanning opgenomen?		
12	Administratieve organisatie ingericht?		
13	Klachten- en geschillenprocedure?		

Bijlage 3 bij spelregeldocument 2026**Tijdpad toewijzingsproces 2026**

Activiteiten	Wie	Uiterlijk
Communiceren definitief spelregeldocument 2025	VWS	begin 2025
Vastleggen definitief toewijzingsprotocol	TOP	december 2025
Bekendmaken voorlopige instroomaantallen	VWS	1 april 2025
Bekendmaken definitieve instroomaantallen	VWS	Mei 2025
Toezenen definitief toewijzingsvoorstel aan VWS	TOP	15 juli 2025
Verdeelplan vaststellen	VWS	begin 2026